Välkommen till digital frågestund om katalogisering i Libris

2022-11-29 kl. 10-11.30

Mikrofoner och kameror kommer att vara avstängda för deltagare

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Dubblettposter i Libris

Hur ska man göra när man stöter på dubblettposter i Libris?

När ska man skicka cxz?

- Ingen maskinell hantering av dubblettposter i Libris.
- Om ditt bibliotek ensamt har bestånd på dubbletten, flytta beståndet till den andra posten. Radera sedan dubblettposten. Du behöver inte informera någon om det.
- Om flera bibliotek har bestånd på dubbletten:
    a. skicka ett cxz-meddelande till berörda bibliotek och be dem att flytta sina bestånd från dubbletten. Det bibliotek som flyttar sitt bestånd sist ska radera dubbletten.
    b. kontakta Katalogsupport som flyttar alla bestånd, raderar dubbletten och skickar ett cxz-meddelande.

I Metadatabyrån finns en länk till information om ändringsmeddelanden i Libris:

- Ändringsmeddelanden cxz

National Library of Sweden

Serieuppgift

Vi har märkt att NB tar bort vissa serieuppgifter. Varför gör de det?

Serieuppgifterna är viktiga för att snabbt kunna navigera i t.ex. långa deckarserier.

Anvisningar för hur du ska ange serieuppgift finns i Metadatabyrån:

- Manifestation (Instans), Serieuppgift

Om du vill göra en litterär gestalt sökbar, ange namnet som person som ämne enligt anvisningarna för Fiktiva och mytiska gestalter:

- Fiktiva och mytiska gestalter som ämnesord

Om du vill beskriva läsordning, dvs. att flera skönlitterära titlar ska läsas i en viss ordning, ange det som en anmärkning:

- Serie/fortsättningsarbete

National Library of Sweden

Numrering inom serie

Numrering inom serie, ska det anges som i boken (t ex book two) eller kan/ska man skriva med siffror?

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Manifestation (Instans), Allmänna anvisningar, Tal angivna med siffror eller bokstäver – RDA 1.8
- Manifestation (Instans), Serieuppgift, Numrering inom serie

National Library of Sweden

Serietitel eller inte?

Denna titel finns redan på flera bibliotek, men ingen har uppgraderat posten.

Om *Lightfall* ska anses vara huvudtitel borde väl *Shadow of the bird* anges som undertitel och inte som här bara åtskilt med ett kolon?

OM det är så att *Lightfall* är huvudtitel och man ska lägga in ”övrig titelinformation” för att ange att *Shadow of the bird* är undertitel, måste man då skicka meddelande i cxz-listan då det ju inte påverkar så mycket?

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Materialtyper, Flerbandsverk, Skönlitterära flerbandsverk/författarserier

National Library of Sweden

Importerad del i flerbandsverk

Hur mycket får man ändra i en importerad post?

Får man ändra huvudtiteln eller ska man göra en helt ny post? Finns det några fält som inte får ändras?

Exempel: Sylloge of coins of the British Isles

Anvisningar om katalogisering av flerbandsverk i Metadatabyrån:

- Materialtyper, Flerbandsverk
- Specialanvisningar, Postimport i Libris

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Upplageuppgift (1)

Upplageuppgift, ska det anges som i boken, t ex ’second edition’, eller ska man skriva på svenska?

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Manifestation (Instans), Upplageuppgift

National Library of Sweden

Upplageuppgift (2)

I tyska böcker förekommer både termerna Ausgabe och Auflage som upplageuppgifter. Hur ska de tolkas?

- Ausgabe är en upplageuppgift. Auflage kan vara både en tryckuppgift och en upplageuppgift. Det ska bara stå med om det är en upplageuppgift.
- Tysklands nationalbibliotek tolkar oftast 1. Auflage samt Auflage kombinerat med adjektiv som en upplageuppgift, t.ex. 2. aktualisierte Auflage.
- Auflage utan adjektiv och/eller andra siffror än 1 tolkas ofta som en tryckuppgift och anges då inte i upplageuppgiften
- Publikation med samma ISBN som tidigare Auflage = Auflage är tryckuppgift (jämför med tyska nationalkatalogen portal.dnb.de)
- Även i andra språk förekommer termer som kan betyda både upplaga och tryckning, exempelvis spanskans edición eller italienskans edizione. Får avgöras från fall till fall (på samma sätt som Auflage)
- Se upp med uttryck som är lika svenskans upplaga men betyder tryckning. Danskans oplag och norskans opplag är tryckuppgifter och inte upplageuppgifter.
  Utgave – upplaga på norska. Udgave – upplaga på danska

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Filmtitlar

Ska filmtitlar (huvudtitlar) alltid vara på originalspråk? Varför?

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Materialtyper (Arbetsflöden), Film, Titel

Nyhet från Metadatabyrån om ändrad praxis för film med språkval

- Ändrad praxis för film med språkval

National Library of Sweden

Utgivningsuppgift

Kan jag länka till en utgivare i utgivningsuppgiften, om det finns en länkbar agent, till exempel att en organisation eller myndighet gett ut publikationen?

- I utgivningsuppgiften ska du inte länka in agenter utan skriva in utgivarens namn i Agent-Benämning. Du skriver in namnet på utgivaren precis som det står i publikationen.
- Om publikationen är utgiven av t.ex. en myndighet eller organisation kan du även lägga in utgivaren i Medverkan med funktionen ”utgivare”. Då länkar du in den, om det finns en agent som länkbar entitet.

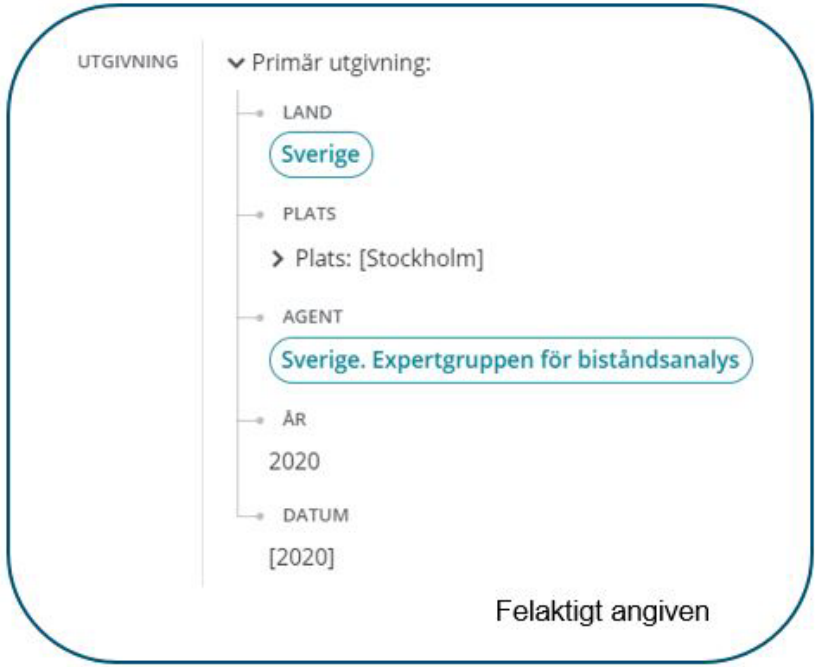

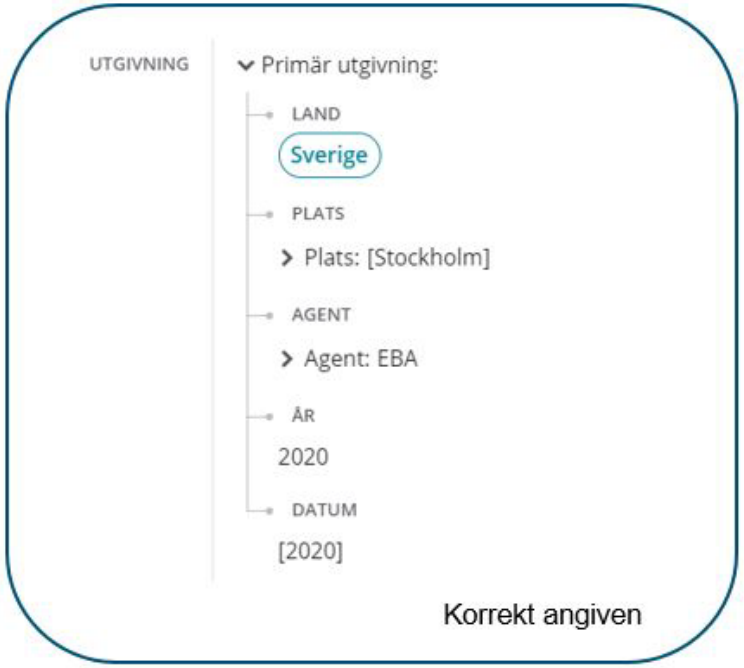

National Library of Sweden

Förlag saknas i publikationen

Hur skrivs Agent i utgivningsuppgiften när förlag saknas i publikationen och författaren sannolikt har gett ut på eget förlag?

Ibland står författaren som copyright och ibland inte. Kortfattat: finns några generella regler för eget förlag?

Här följer tre exempel som är gjorda på olika sätt:

9789198180077 - Glesbygds-Arvid ventilerar
9789198180053 - Glesbygds-Arvid konstruerar
9788799512553 - Teeth don't lie

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Uppgift om utgivare saknas

Uppgifter kan beläggas i:

- Svenska ISBN-registret (förlagsregister)

National Library of Sweden

Dépôt légal (1)

I franska böcker, men ofta också i spanska och italienska, står ett copyrightår på kolofon alternativt titelblad och inte publiceringsår. Däremot längst bak i boken finns ofta *dépôt légal* som direktöversatt betyder juridisk deposition, men kan tolkas som ungefär pliktexemplar. Det finns många varianter av hur detta kan se ut, men om DL skiljer sig från copyright ska man då ta DL-året? Ibland kan det finnas mer än en DL med olika år som hänvisar till édition eller tirage.

I importerade poster kan det dessutom stå i fältet för Datum: DL 2021. Ska DL vara med?

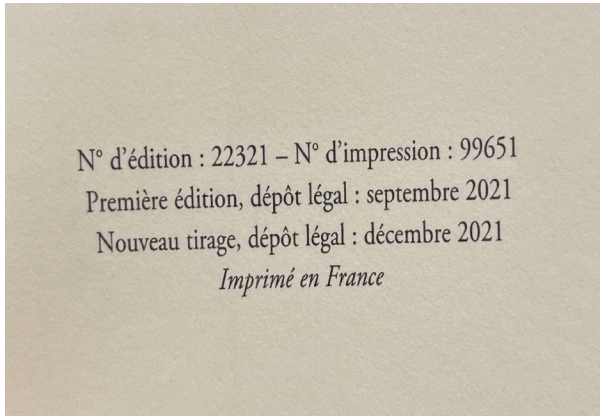
N° d'édition : 22321 – N° d'impression : 99651
Première édition, dépôt légal : septembre 2021
Nouveau tirage, dépôt légal : décembre 2021
Imprimé en France

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Dépôt légal (2)

- Franska utgivare ska ange ett datum för ”dépôt légal” (pliktleveransdatum) i sina publikationer – preliminär månad och år för när pliktleveransen ska ske
- Om inget utgivningsår finns i publikationen är det detta datum som ska anges, enligt fransk katalogiseringspraxis (därefter distributionsår, copyrightår eller tryckår)
- Olika länder har olika praxis när det gäller prioriteringsordningen för vilket år som ska anges i första hand när utgivningsår saknas, men svensk katalogiseringspraxis är att ange enligt prioritetsordningen distributionsår, tryckår, copyrightår
- Vi följer alltså denna praxis även när vi katalogiserar utländska böcker
- Om det enbart finns ett pliktleveransdatum i publikationen och inget annat anger vi detta inom klammer i Datum samt kompletterar med en anmärkning, t.ex. ”Datum för pliktleverans (dépôt légal): novembre 2021”

National Library of Sweden

Collaborations & compilations

Kan ni förklara skillnaden mellan collaborations och compilations?

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Verk med delat upphovsansvar ("collaborations")
- Verk som består av verk skapade av olika agenter ("compilations")
- FAQ - compilation och collaboration

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Omarbetningar och revideringar

Vi har tidigare frågat er om råd rörande oklara upphov.

Det finns många s.k. Readers där till exempel en klassiker är återberättad av en annan person.

Vi har då uppmanats att sätta återberättaren som primärt upphov men vi tycker inte alltid att det följs i Libris.

Exempel:
Omarbetning till lättläst av 'Runaway Jury' av John Grisham

Anvisningar finns i Metadatabyrån:

- Omarbetningar och revideringar

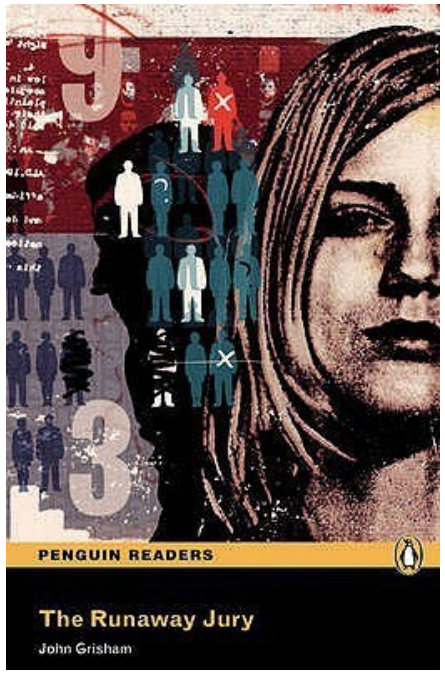

National Library of Sweden

Målgrupp

Varför ska man använda målgrupp ”barn och ungdom 0-16 år” istället för att specificera åldersgrupp?

I OPAC vill man gärna söka på böcker för småbarn, mellanålder, unga, vuxna etc. I Libris anges det ibland i egenskapen Målgrupp men det är inte riktigt konsekvent och inte heller så utvecklat vad gäller valmöjligheter. Från systemsidan ser vi detta som en förutsättning för att vår webbkatalog ska blir mer användarvänlig genom möjligheten att begränsa sökningar t.ex. via fasetter.

Anvisningar hittar ni i Metadatabyrån:

- Målgrupp

Information finns även i den arkiverade tjänsten Katalogisatörens verktygslåda:

- Libris Formathandbok, Bibliografiska formatet, 008, Monografisk resurs

National Library of Sweden